

Iwona Liżewska

60 LAT MISJI NARODOWEGO INSTYTUTU DZIEDZICTWA
WYDARZENIA W OLSZTYNIE

W 1962 roku Minister Kultury i Sztuki powołał do życia instytucję, której zadaniem miało być badanie i dokumentowanie zabytków. Był to Ośrodek Dokumentacji Zabytków z siedzibą w Warszawie, który w swojej pierwotnej postaci istniał do 2002 roku. Wówczas to z połączenia Ośrodka Dokumentacji Zabytków oraz Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu utworzonego w 1977 roku powstał Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków (dalej: KOBiDZ), w jego strukturze znalazły się Regionalne Ośrodki Badań i Dokumentacji Zabytków. Te ostatnie powstawały na bazie istniejących wcześniej w większości miast wojewódzkich Regionalnych Ośrodków Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego. W pozostałych miastach, między innymi w Olsztynie w 2005 roku, powoływano do życia zupełnie nowe instytucje. W 2007 w struktury KOBiDZ włączono Ośrodek Dokumentacji Archeologicznej, zaś w 2011 całą instytucję przekształcono w Narodowy Instytut Dziedzictwa, z siedzibą w Warszawie i oddziałami terenowymi we wszystkich miastach wojewódzkich oraz Pracownią Terenową w Łęknicy (na terenie Parku Mużakowskiego).

1. Olsztyn, 2 czerwca 2022 roku, pl. Jana Pawła II 1, przed ratuszem. Wernisaż wystawy „Przyszłym pokoleniom. 60 lat misji Narodowego Instytutu Dziedzictwa". Fot. Tomasz Łuczak.

2. Olsztyn. Olsztyn, 2 czerwca 2022 roku, pl. Jana Pawła II 1, przed ratuszem. Wernisaż wystawy „Przyszłym pokoleniom. 60 lat misji Narodowego Instytutu Dziedzictwa". Stoją od lewej: dr Piotr Grzymowicz, Prezydent Miasta Olsztyna, dr hab. Katarzyna Zalasińska, dyr. NID, dr Iwona Liżewska, kierownik Oddziału Terenowego NID w Olsztynie. Dariusz Barton, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie. Fot. Tomasz Łuczak.

Zgodnie ze swoją misją Narodowy Instytut Dziedzictwa bada i dokumentuje zabytki, gromadzi wiedzę o krajobrazie kulturowym, upowszechnia o nich wiedzę, prowadzi wiele działań i projektów edukacyjnych, wydaje publikacje, w tym czasopismo „Ochrona Zabytków".

Jubileusz 60 lat istnienia instytucji uczczono, organizując szereg przedsięwzięć zarówno w Warszawie, jak i we wszystkich oddziałach i pracowniach tereno-

3. Olsztyn, Muzeum Nowoczesności, budynek Zajezdni. Konferencja „Zabytek Zadbany – co to znaczy?". Fot. Tomasz Łuczak.

wych. W każdym z tych miast prezentowano wystawę poświęconą działalności całej instytucji oraz poszczególnych jej członów zatytułowaną „Przyszłym pokoleniom. 60 lat misji Narodowego Instytutu Dziedzictwa" oraz organizowano różne, indywidualnie dla każdego miejsca wydarzenia.

W Olsztynie, w którym zainaugurowano obchody jubileuszu w terenie, wernisaż wystawy odbył się 2 czerwca 2022 roku, na placu Jana Pawła II 1, przed ratuszem. W uroczystości wzięło udział wielu znakomitych gości, dyrekcja i kierownictwo NID, przedstawiciele władz miejskich, samorządowych, wojewódzkich, konserwatorskich, ludzie kultury. Na ręce przedstawicieli oddziału terenowego popłynęło wiele gratulacji, były ciepłe i pełne uznania słowa. Po wernisażu uczestnicy wydarzenia mieli możliwość zwiedzenia trzech obiektów nagrodzonych w konkursie Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbany": Kamienicę Naujacka, Tartak Raphaelsonów oraz Dom Mendelshona. Obiekty prezentowali pracownicy NID lub właściciele obiektów, którzy przedstawili ich historię oraz działania konserwatorskie, związane z nimi problemy i sukcesy. Uroczyste otwarcie wystawy zamknęła konferencja „Zabytek Zadbany – co to znaczy?" zorganizowana w Muzeum Nowoczesności w Olsztynie, w budynku Zajezdni. Debacie towarzyszyła projekcja filmu dokumentalnego „Perła Mazur" o zabytkowym kościele ewangelicko-augsburskim w Pasymiu, jednym z laureatów konkursu „Zabytek Zadbany". W trakcie konferencji omówiono kwestie prawidłowej opieki nad zabytkiem, precyzując definicję pojęcia zabytek zadbany (prof. Bogumiła Rouba), przybliżono znaczenie badań architektonicznych i konserwatorskich na przykładzie kościoła Świętego Andrzeja w Barczewie (dr Piotr Samól), omówiono modernistyczne zabytki

4. Olsztyn, klatka schodowa w kamienicy Naujacka. Po wernisażu uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia tego obiektu nagrodzonego w konkursie Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbany". Fot. Janusz Pilecki.

Gdyni – ich wartość i potrzebę ochrony (dr hab. Robert Hirsch), a także zaprezentowano doświadczenie praktyczne, zdobyte podczas remontu i konserwacji kościoła filialnego w Kwitajnach (ks. Piotr Miśkiewicz) i dworca cesarskiego w Budwitach (Rafał Grabowski).

Iwona Liżewska